

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfal János.

Működési kora:

Egész évre --- 24 K
Félévre --- 12 K
Negyedévre --- 6 K
Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 10. szám.

Csütörtök, január 14.

Küzdelmek az oroszszal.

Budapest, január 13. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

Az ellenségnek az Alsó-Nida mentén újból és újból megkísérelt előretörései főleg ellentálló vonalunknak egy helysége ellen irányulnak.

Az ellenséges gyalogság, amelyet az egész arcvonalon tartós és heves ágyutüz támogat, megkísérli, hogy tért nyerjen és a helységbe behatoljon, ami azonban súlyos veszteségek mellett mindannyiszor meghiúsul.

Galiciában és a Kárpátokban állásaink előtt legnagyobb részt nyugalom van. Kőd és hózivatarok elősegítik csapataink kisebb vállalkozásait, amelyek különböző helyeken sikerült rajtaütéseket és egyéb csatározásokat eredményeznek.

A déli hadszíntéren is általában nyugalom van, csak jelentéktelen földerítést célzó határszéll összeütközések történnek.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, január 13. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, január 13.

A nagy főhadiszállás jelenti:

A keleti hadszíntéren a helyzet tegnap nem változott.

Budapest, január 13. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:
A Kölnische Zeitung jelentése szerint **a Varsó körüli harcokban a döntés küszöbön van.** (M. T. I.)

A nyugati világcsata.

Budapest, január 13. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, január 13.

A nagy főhadiszállás jelenti:

A nyugati hadszíntéren Nieuport környékén heves tüzérségi harc folyt, amelynek következménye a Nieuport külvárosa előtti ellenséges lövészárak kiürítése volt.

A labasséi esaterná mentén ellenünk intézett francia támadásokat végleg visszavertük, ugyancsak visszavertük a franciáknak Laboiselle és a nouvroni magaslatok ellen intézett támadásait is.

A franciáknak tegnap a Croityi magaslatok ellen sikertelen támadásait német ellentámadás követte, amely a franciák teljes vereségével és a Couytlól északra fekvő magaslatok megtisztításával végződött.

Brandenburgi katonáink két francia hadállást elfoglaltak és ezerhétszáz foglyot ejtettek, négy ágyút és több gépfegyvert zsákmányoltak.

Egy francia árkasztámadást St. Michieltől délre sikeresen visszavertünk. Csapataink elfoglalták a Nomenytlől északra és északkeletre fekvő magaslatokat.

A Vogézekben a helyzet változatlan.

Budapest, január 13. A „Torontál“ eredeti távirata. A Magyar Távirati Iroda jelenti Párisból:

Poincaré elnök a főhadiszálláson tanácskozott French és Fock angol tábornokokkal, valamint a walesi herceggel. Az elnök innen Arrasba ment, amely teljesen romokban hever. A lövöldözés szakadatlanul folyik.

Berchtold gróf külügyminiszter lemondott.

Budapest, január 13. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) A magyar távirati iroda jelenti Bécsből:

A Fremdenblatt mai esti lapja közli, hogy gróf Berchtold külügyminiszter, aki öfelségétől már hosszabb idő előtt kérelmezte kegyelemben való elbocsájtását, ezen kérését legfelsőbb helyen ismét megújította.

Öfelsége méltányolta azokat a fontos személyes okokat, melyek a külügyminisztert visszalépésre indították és kegyeskedett kérésének eleget tenni.

Gróf Berchtold utódául Burián István báró, öfelsége személye körüli magyar miniszter fog külügyminiszterre kineveztetni.

Budapest, január 13. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Mint Bécsből sürgönyzik, illetékes körök szerint Berchtold gróf már régen kérte elbocsátását, mert hivatala terhes volt neki. Távozásának politikai háttere nincsen. (M. T. I.)

Óriási földrengés Olaszországban.

Budapest, január 13. A „Torontal” eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Mint Rómából sürgönyzik, Olaszországban tegnap **óriási földrengés pusztított, amely nagy területre terjedt ki.**

A földrengés Rómában is nagy károkat okozott s számos épület megrongálódott. A pápa a földrengés pillanatában a könyvtárban tartózkodott. Először imádkozott s azután kiadta a rendeletet, hogy megállapítsák a károkat, amelyeket a földrengés a Vatikánban okozott. A földrengés erősen megrongálta a Szent Péter bazilika kupoláját is Perucchiában, Teramóban különösen nagy a pusztulás. **Igen sokan meghaltak, útszáznál többen megsebesültek.**

HIREK.

— **A főigazgató a tanítói konviktusban.** Dr. Szele Róbert tankerületi főigazgató, aki tegnap a főgimnázium hivatalos látogatására Nagybecskereken tartózkodott, délben dr. Bartha György főgimn. igazgató és Harzer József tanár kíséretében megátogatta a Délm. tanító egyesület helybeli konviktusát, ahol melegen érdeklődött a konviktus berendezése és a tulajdonképpeni gimnazista növendékek ellátása és gondozása iránt.

— **A kaszinóból.** A nagybecskereki Kaszinó-társulat választmánya tegnap este dr. Perisics Zoltán igazgató elnökségével ülést tartott, amelyen jelen voltak: Bielek Antal, Broncs Ernő, Erdős Béla, Haidegger Ödön, dr. Kovács Rókus, Králik László, Laday Kálmán, Menczer Lipót, dr. Nagy Dezső, Rektorisz Károly, Toth István vál. tagok és Krumenacker Ferenc pénztáros, mint jegyző. Az ülésen elhatározták, hogy Kresz Géza szombati hangversenyére átengedik a kaszinó helyiségeit és dr. Gadó István kir. ügyészét fölveleik a tagok sorába.

— **Kresz Géza hangversenye.** Kresz Géza szombati jótékonycélu hangversenye valóságos művészi szenzációnak ígérkezik, amennyiben páratlan gazdag és értékes művészi számokat fog nyújtani. A hangversenyre a kitűnő hegedűművészen kívül ugyanis sikerült közreműködésre megnyerni a drezdai opera kiváló énekesnőjét, Farkas Blankát is, akinek énekművésze európai elismerésben részesül. Kivülük, mint már említettük, Szilágyiné Kokits Elza kitűnő zongorajátéka, valamint a 29. gyalogezred zenekarának közreműködése is hozzá fog járulni az est fényes művészi sikeréhez. A hangversenyre a belépődíj: Az első két sor 5 korona, a többi sorok 3 és 2 korona.

— **Nagybecskereki emlék a mármárosi magyar hősöknek.** Weress Kelemenné Kont Paula nagybecskereki áll. óvónő, aki a háború során már többször tett tanúságot jótékony honleányi áldozatkészségének, most igazán fölemelő szép emlékekkel áldoz a mármárosi orosz betörést visszavert hős magyar honvédeknek. Weress Kelemenné ugyanis, aki mármárosmegyei, mármaroszigeti születésű, három ezüstpól vert koszorút készíttetett ezüst táblákkal s a három koszorút izléses művészi rámba foglalva, elküldte hős honvédeknek, valamint a velük küzdő hős lengyel légionáriusoknak és Mármarosziget akkori őrzőinek, Dobay Sándor helyettes polgármesternek és társainak.

A három koszoru felirásai a következők:

1. Hálás elismerésül a magyar honvédeknek az 1914-ik évi október havában Mármárosba betört oroszok hős legyőzőinek, Magyarország dicső fiainak. — Onodi Weress Kelemenné szül. Hédervári Kont Paula áll. óvónő.

2. Hálás elismerésül Dobay Sándornak és 39 társának, drága szülővárosom, Mármarosziget erős szívű őreinek, az 1914. évi okt. 2-iki orosz betörés alkalmával tanúsított hősi és hazafias magatartásukért.

3. Hálás elismerésül a lengyel légionáriusoknak, a testvér lengyel nemzet dicső fiainak, az 1914. évi október havá-

ban Mármárosba betört oroszok kiverése alkalmával tanúsított ragyogó hősiességéért.

— **Ferenc Szalvátor főherceg a Délvidéken.** Temesvárról írják: Ferenc Szalvátor főherceg magyarországi körútjában e hó tizenötödikén Temesvárra érkezik és meglátogatja a városban levő összes sebesültkórházakat. A főherceg ünnepélyes fogadtatására megtörténtek a szükséges előkészületek s a főherceget az állomáson a katonai, politikai és városi hatóságok fejei és a Vöröskereszt-egyesület elnöke fogadják. Joanovich Sándor kormánybiztos, főispán üdvözlő beszédet a főherceget, majd a város közönsége nevében Geml József polgármester mond üdvözlő beszédet. A pályaudvar peronjára az érkezőkor és fogadtatásakor közönség nem bocsátatik be. Az állomáson a főherceg automobilba ül és megkezdődik az összes sebesültkórházak megtekintése. Déli egy órakor Ferenc Szalvátor főherceg dejeuneren vesz részt Joanovich kormánybiztos, főispánnál.

— **A népfelkelőkötelesek önkéntességi joga.** A m. kir. honvédelmi miniszter a népfelkelőkötelesek önkéntességi jogára vonatkozólag a következő rendeletet adta ki:

A hadügyminiszter ural egyetértőleg megengedem, hogy az 1892., 1893., 1894. és 1895. évben született azok a népfelkelőkötelesek, akik fegyveres népfelkelési szolgálatra köteleztettek, a véderőről szóló törvény 21. §-a 1. pontjának harmadik bekezdése szerint az egyévi önkéntesi szolgálatra képesítő kiegészítő vizsgára kivételesen bocsáttassanak abban az esetben, ha valóban tényleges szolgálatban állanak és ha népfelkelési szolgálatra való bevonulásuk előtt a véderőről szóló törvény 21. §-a 1. pontjának harmadik bekezdésében megjelölt valamely tanintézetnek abba az évfolyamába voltak mint rendes tanulók felvéve, amelynek elvégzése a kiegészítő vizsgára való bocsáttatásnak feltétele. További feltételek még a következők: 1. Igazolni kell azt, hogy a folyamodó a figyelembe jöhető tanintézetnek előző tanfolyamait vagy osztályait is mint rendes tanuló végezte. 2. Rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények fenforgása, melyek a folyamodó önhibáján kívül okozták a tanintézetnek elkészt látogatását. 3. A folyamodó kötelezi magát arra, hogy a kiegészítő vizsgának sikeres letévése esetében a közös hadseregbe vagy a honvédségbe önként besoroztatja magát. Az itt felsorolt feltételeknek megfelelő folyamodóknak kellően felszerelt kérvényeit határozathozatal végett hozzá kell felterjeszteniök. A kiegészítő vizsgák a közös hadseregbeli gyalogsági hadapródiskolákon, a pécsi honvéd hadapródiskolán, továbbá a marburgi és pozsonyi katonai főreáliskolákon, a soproni honvéd főreáliskolán, végül a márischweisskircheni (jelenleg Mödlingben elhelyezett) lovassági hadapródiskolán 1915. évi január 11-én és februárius 8-án kezdődnek. A miniszter helyett: Karátsöny s. k., államtitkár.

— **Hadjótékonyág.** Balog Mária 16 koronát, Vági Sándor 10 koronát adott át Szalay József ref. lelkésznek a sebesült katonák javára. Szalay József lelkész az adományokból 12 koronáért kávé és cukrot vásárolt a sebesülteknek, 16 koronát pedig a Keresztyén nőegyletnek adott át a sebesült katonák számára készíttendő papucsokért s 53 pár papucsot már

ki is osztottak a Magyar-utcai iskolában, valamint a polgári iskolában elhelyezett sebesültek között.

— **A billédi vöröskereszt működése.** Lapunk január 8-iki számában a billédi vöröskereszt-egyesület működéséről szóló hírlapunkhoz újabb Billédről még azt írják lapunknak, hogy a billédi vöröskereszt kiegészítő kórház költségeit Billéd községe viseli, az ellátást pedig térítmeny ellenében a Vöröskereszt-egyesület billédi fiókja szolgáltatja. A kórház élelmezési beosztását és a főzést önálló rendelkezési jogkörrel és minden más vezetés és felügyelet nélkül a tisztán hazafiságból és humanitásból önként jelentkezett és alább felsorolt billédi urasszonyok látják el, naponként felváltva és minden dícséretet felülmúló önfeláldozással. A hölgyek a következők: Budingné Leblancz Romána, Góschy Józsefné, Hermann Mihályné, özv. dr. Kleitsch Jánosné, Rieder Jánosné és Spiritsa Imréné. Karácsonykor lélekemelő karácsonyfa-ünnepély is volt a sebesültek részére, amely alkalommal magyar nyelven Thöressz Jakab községi jegyző, német nyelven pedig Unterreiner József esp. plébános méltatta az ünnep jelentőségét.

— **Intézkedések a Romániával való zsákesereforgalomra.** Az országban levő zsákkészletek esőkkénésének elkerülése végett tudvalevőleg zsákkiviteli tilalom bocsáttatott ki. A romániai eladókkal megkötött gabona- és liszt kiviteli ügyletek lebonyolítása céljából azonban a zsákoknak román viszonylatban való csereforgalmára nézve a pénzügyminiszter a hadügyminiszterrel egyetértve különleges intézkedéseket állapított meg. Ezek az intézkedések a zsákkforgalomban a határvámhivataloknál követendő eljárást részletesen szabályozzák. A m. kir. pénzügyminiszternek a cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetemben kibocsátott rendelete, amely a vámhivatalokat értesíti arról, hogy a Romániával való forgalomban élebeléptette a zsákok vámmentes kivitelét oly esetekben, amidőn az üresen kimenő zsákok valamely áruval megtöltve visszaérkeznek a kettős monarchia vámterületére. Ugyancsak vámmentes eljárásban részesítendő azok a Románia területére üresen visszazárált zsákküldemények, amelyeknél hitelesen beigazoltatik, hogy előzőleg gabonával vagy liszttel megtöltve érkeztek a kettős monarchia vámterületére. Mindkét kivételes intézkedést kizárólag azok a cégek vehetik igénybe, amelyek a vámmentes eljárásra a pénzügyminisztertől esetről-esetre engedelmet szereznek. A kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelték figyelmét arra, hogy a zsákesereforgalomra vonatkozó miniszteri rendelet szövege a kamara titkári hivatalában is megtekinthető.

TAJÉKOZTATÓ.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 6 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

A Szezei-csatorna.

Írta: dr. Cholnoky Jenő egyetemi tanár.

— jan. 14.

A török hadsereg óvatosan, teljes felszereléssel, gondosan előkészített felvonulással közeledik a Szezei-csatorna felé.

Ha a Szezei-csatornát el tudják zárni a törökök, Nagy-Britanniának Indiával való érintkezése meg van akasztva s ezzel Britannia kereskedelmét és élelmézését, sőt mondhatjuk, hogy az egész brit világbirodalom védelmét olyan veszedelem fenyegeti, amely katasztrófát idézhet elő.

Es a török hadak jól megfontoltan, gondosan előkészítve közelednek és megszállják a csatorna környékét, mint a kikerülhetetlen végzet. Mint valami nyomasztó áom, folyton újabb és újabb szállítmányok, seregek, fegyverek, munició, élelem stb. érkezik. A megérkezettek mindjárt elsáncolják magukat, mindenről gondoskodnak, megvárják, amíg minden szép esőndesen elő van készítve s akkor lecsapnak a csatornára. A hosszú előkészítésnek rövid esata lesz a következménye és befejezése. A csatornát az angolok hatalmas erővel védelmezik, óriási hadihajók járnak föl s alá a csatornában s hatalmas ágyukkal tisztas távolban tartják az ellent. Egyetlen ilyen hajó elsüllyesztése azonban elzárta a csatornát, a forgalom fennakadt!

A Szezei-csatorna nagyon alacsony síkságon vezet keresztül. A Vörös-tenger Szezei-öböl nevű nyulványa ezen a helyen valamikor átért a Földközi-tengerbe s nyílt vízi összeköttetés volt a két beltenger közt, olyanforma, mint amilyen most van a Vörös-tenger déli kijárójánál. Ott a Perim-szigetek szűkítik össze ezt az úgy nevezett Bab-el-Mandeb szorosot. Itt a Szezei-csatorna helyén volt tengerszorosan is emelkedtek ki szigetek Izmailia táján, a csatorna közepén.

A tengerszorost a Nilus deltája lassankint elérte és hordalékával egészen betemette. A csatorna kiásásakor kitűnt, hogy az egész földszoros, amely összeköti Ázsiát Afrikával, tisztán a Nilus hordalékából épült fel. És pedig találtak régebbi és újabb Nilus-lerakódásokat. Mindez laza anyag, könnyen átható, azért a csatorna aránylag nagyon kevésbe került.

Port-Szaidtól a csatorna egészen alacsony part mellett indul ki s a Menzaleh-tó szélén vezet végig. Aztán magasabb, homokbuckás partok következnek. A lassan haladó hajóról érezzük a homokbuckákról visszaverődő napsugárnak perzselő melegét. Szinte vakitanak a sötétszemű homokból felhalmozott, teljesen kopár buckák.

Ezen a tájon már ugyancsak féltetni kell a csatornát, mert a buckák közt lapangó ellenség megközelítheti a csatornát és pótolhatatlan kárt tehet benne a partok gyors behányásával. Néhány száz munkáskéz néhány óra alatt annyi homokot hányhat a csatornába, hogy megfeneklenek rajta a hajók s a csatorna elzáródik. Esetleg rejtett aknát is el lehet helyezni.

A buckák közt itt-ott feltűnik a csatornaőr kis tanyája. Néhány nyerszöld, sötétlombu datolyapálma bólogató levele jelzi a lakóépület helyét. A lassan haladó hajó mellett félmeztelen sötétbőrű arab fut a parton s kéri az ételmaradékokat.

A buckák közül a csatorna megint tőba jut bele. Ez a Timszá-tó, Izmailia táján. Itt már magában álló sziklagaslatokat pillantunk meg. Mindegyik meredeken emelkedik ki a síkságból s aránylag lapos, gömbölyded teteje van. Ezek szigetek voltak, a tenger mosta alá a szigetek lábát ilyen meredekre, de most folyami lerakódások veszik körül a hajdani szigeteket. A csatornától keletre van, tudjuk, a Szinai-félsziget. Ezen magas, rettentő kopár, sivatagos sziklahegység emelkedik. A hegység nyugat felé, tehát a csatorna felé lelapul, alacsony, sziklás hátak jönnek közel a csatornához. Ezeknek elszakadt dombjai azok a szikladombok Izmailia körül. A másik oldalon, Egyiptom felől az Arabiai sivatag magas sziklatetői jönnek közel a csatornához. Ezeket kerüli meg az úgynevezett édesvíz csatorna.

A Szezei-csatorna mentén ugyanis

nincs ivóvíz. A török hadseregek is ez okozza a legnagyobb nehézséget. Az ivóvíz! Bizony itt kevés a forrás és nagy értéke van az édes, iható viznek. Ezért a Nilusból kis édesvizet szállító csatorna ágazik ki s az itt a csatorna mellé jutva, ellátja az órházakat és Port-Szaidot, meg Szezei és Izmailie falut ivóvízzel. Ha az ellenség ezt a csatornát tönkreteszti, a csatorna mentén lehetetlen lesz a védelmet fentartani.

A Timszá-tóból dél felé a csatorna megint homokbuckák közé, aztán a Keserü-tavakba jut. Ezeket keresztül bolyákkal van kijelölve a kikötőt, kellő mennyiségű hajóút. A Keserü-tavaktól délre rövid ázott meder után kijut a csatorna a Szezei-öbölbe, ahol még szintén ki kellett jelölni a hajók útját, oly sekély a víz. Szezei a csatorna nyílásán kívül, a keleti parton van a Szinai-félsziget magas, szikla-felvidékének lábánál. Gyönyörűen festenek a hófehér házak az ibolyás-vörös sziklák, a mélységes mély kék tenger és a sötötkék ég között.

A csatornát megtámadni véleményem szerint három helyen lehet legkényelmesebben és leghatásosabban. Először is az északi végen, a Menzaleh-tó előtt. Itt a védősereg annak a veszedelemnek van kitéve, hogy beleszorítja a támadó ellenség a Menzalehbe. A csatorna mögé tehát nem lehet védősereget felállítani, csak eléje, ott pedig alig van fedezék.

A másik, még jobb hely Izmailia táján van. A keleti magaslatokra és a homokbuckák közé vonult támadó sereg nagy kaliberű tőrakokkal beléphet a csatornát s ha ott hajó halad keresztül, egyetlen jól sikerült lövés elintézheti a világgraszáló kérdést. Az elsüllyedt hajó roncsa fennakasztja a közlekedést hosszú időre.

A harmadik támadó hely Szezeinél van, ahol a felvidék közel jön a csatornához s a csatorna lejáróját blokálni. Nehéz ütegek lövései a csatornában közlekedő járműveket teljesen hatalmukban tarthajták, mert a már jól beirányított ágyu mellett, csak várni kell, amíg eléje jön a szemre vett áldozat.

Ha a csatornában a közlekedés fennakadt, ennek már világgraszáló katasztrófális jelentősége van. De ha így a hadihajók mozgása is lehetetlenné lett, akkor a török sereg sokkal könnyebben megszállhatja a csatornát, menekülésre kényszerítheti az egész védősereget s urala lesz a mai kereskedelmi utak egyik legfontosabbikának. Ezen keresztül aztán nem lesz nehéz Egyiptomba behatolni.

Ha pedig a győzelmes török sereg megjelenik Egyiptom határain, ez a nevezetes gyarmat az angolokra nézve körülbelül elveszett. Az egész egyiptomi lakosság gyűlöli az angol uralmat s minden tekintetben a felszabadító török sereg pártján lesz. Ennek következtében az angol erők operációit nagyon meg fogja nehezíteni a lakosság ellenséges magatartása. Nagy haderőt Britannia nem küldhet Egyiptom védelmére, mert nincs már honnan. A törökök pedig a csatornához vezető uton folyton újabb és újabb erősítéseket kaphatnak.

A csatorna elzárása következtében az angol hajók Indiával csak úgy közlekedhetnek, ha megkerülik Afrikát, mint Vasco de Gama idejében, vagy amint a Rosgyesztvenszki orosz admirális vezetése alatt a japánok ellen keletre indult hajóraj, amelyet olyan tüneményes gyorsasággal semmisítettek meg a japánok. E év hónappal tovább tart tehát az út Indiába, mint a Szezei-csatornán keresztül. Ugyanígy meghosszabbodik az út Ausztráliába is. Ha pl. a németek váratlanul kikötnének Britannia partjain s az angosok Indiából vagy Ausztráliából kérnének segítséget, arra két hónapig kellene várnok. Ez alatt a németek akár Londont is elfoglalhatják s kivethetik a világ legnagyobb hadisarcát, amit eddig még képzelni is merészség lett volna.

No de ezek messze kombinációk. Ennyire az angolok nem juttatják a dolgot. Kétségbeesetten fogják védelmezni a Szezei-csatornát s ha elesett, alighanem hatalmas lépésekkel közeledünk a békekötés felé.

Hirdetések.

A torontái jegyző egyesület elnökségétől.
83—914. j. egy. sz. 49—3.3

Figyelmeztetés.

Felbivjuk a vármegye minden ténylegesen szolgáló jegyzőjének és segédjegyzőjének figyelmét a H. L. 33, ill. 56. számában megjelent jóváhagyást nyert nyugdíjalapszabály 110. §-ának utolsó-előtti bekezdésére, mely utoljára ad alkalmat a lakberegnyértéknek a nyugdíjba leendő betudására. A hivatkozott §-ban jelzett 90 nap 1915. évi március hó 31-én telik le.

Garabos, 1914 december 23.

Grandjeán Géza,
egyleti h. főjegyző.

Vihely Géza,
egyleti elnök.

Bánlaci járás főszolgabírájától.
1816—914. sz. 47—2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontá vármegye bánlaci járásához tartozó Zichyfalva községben lemondás folytán megüresedett **községi szülészónői állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása: 24 korona készpénzfizetés, szülési segélyért fizetéseknél 2 korona, a község előjárósága által szegényeknek nyújtott szülőknel ingyen tartozik szülési segélyt és ápolást nyújtani.

A szülészónői képesítést és eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvények hozzám f. é. március hó 1-ig adandók be.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Bánlak, 1915. évi január hó 5-én.

Dr. Úrmányi, főszolgabíró.

A könyvelésben és levelezésben jártas, a magyar és német nyelvet bíró

ügyes könyvelőt vagy könyvelőnőt

azonnali belépésre keres a

Klein Bernát-féle
gőztéglagyár Nagybecskerekén.

37—x5

Körülbelül 300 métermázsaszarvasmarha etetésére való

széna

és 4-5000 kéve

tengeriszár

jutányos áron

≡ eladó. ≡

Obsuszt Pál,

≡ felsőaradi. ≡

53—21

Makulaturapapír
olcsó áron kapható

≡ e lap kiadóhivatalában. ≡

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Asztalos:

Szelentzky Pál, Arpád-utca.

Bádogos: Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.**Biztosítási ügynökségek:**Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Arpád-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Elet- és Járadék), Ferenc József-tér. Telefon 3-22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonater.**Borbély és fodrász:**Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.**Bútorgyár:**

Benceze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők: Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.**Divatáruház:**Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.**Dobozgyár és műkönyvkötészet:**

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek: Mesznik R. Özvegye, Hunyadi-utca.
Goldberg Mihály, Hunyadi-u.**Fényképész:**

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Fűfűszabók: Brünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.**Fűmütermek:**

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegekereskedés: Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.**Gépjavitó műhely:**Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.**Gőzfűrészek:**Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.**Gyógyszertárak:**Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.**Hálógyár:**

Csusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet: Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.**Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:**Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.**Könyvkötészet:**

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek: Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.**Lakk-, kenő-, és festékáruraktár:**

Penez János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:Bäuerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.**Mozigépek, berendezések:**

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyady-utca.

Női kész kosztium és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés: Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.**Sírkőraktár és szobrászterem:**

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák: Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház**Szénkereskedés:**

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár: Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.**Téglagyár:**

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Benceze A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés: Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.**Uridivatáruház:**

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés: Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.**Vendéglő, étterem:**Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-söresarnok
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.**Virágkereskedés és kertészet:**

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében